

SANDEFJORD
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2026-2027

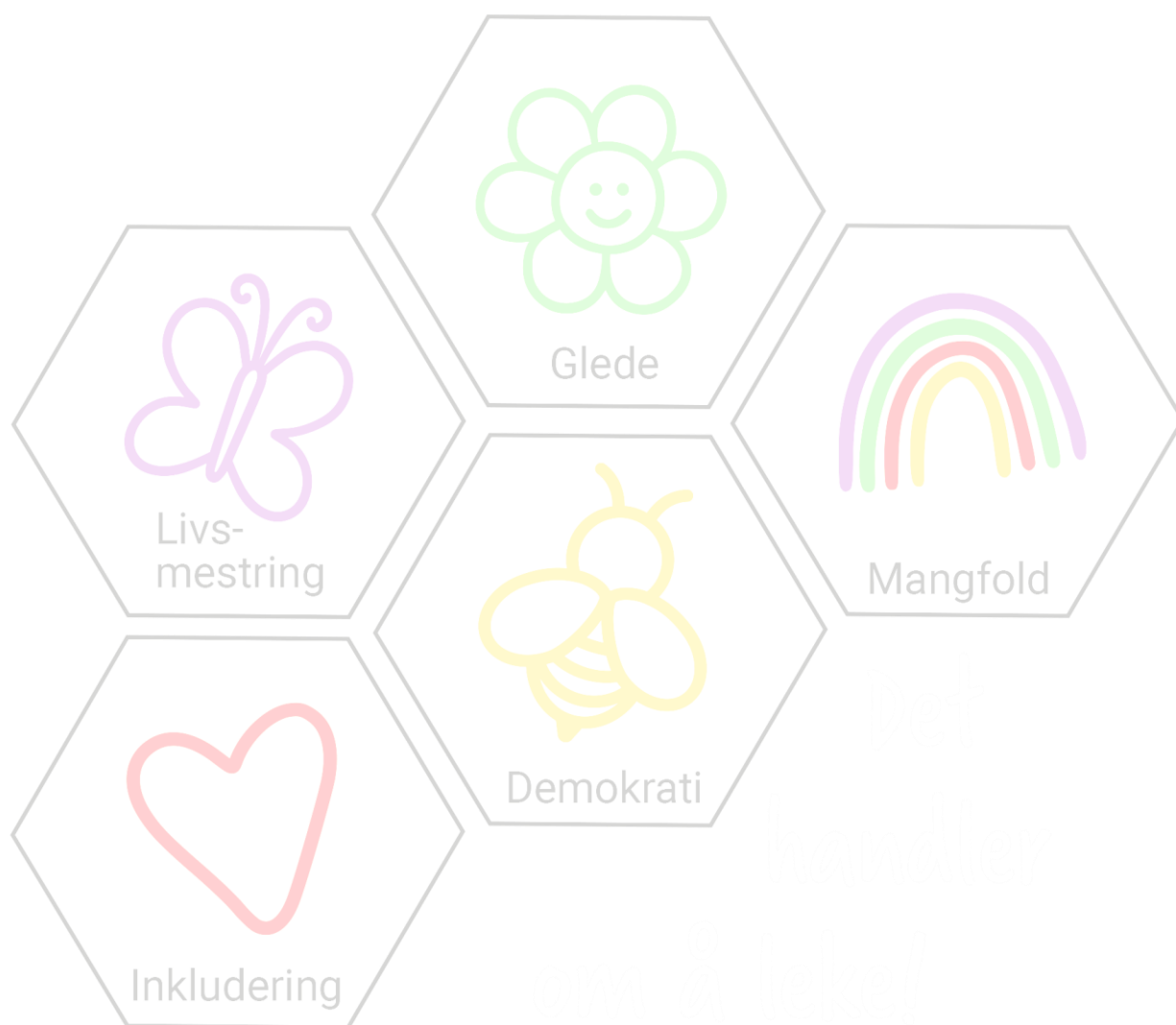
GRAVDAL BARNEHAGE

INNHOLD

1.	fakta om barnehagen	4
2.	Hvorfor har vi en årsplan?	4
3.	barnehagenes overordnede mål	5
	lov om barnehager - §1. formål (2017):	5
	forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) – kapittel 1 barnehagens verdigrunnlag	6
4.	mål og visjon	7
	mål for arbeidet i kommunalområdet kunnskap, barn og unge:	7
	Kommunale barnehagers visjon – “Det handler om å leke”	7
	Tenk sammen samhandlingsmodell	7
5.	planlegging, vurdering og dokumentasjon	8
6.	Progresjon	9
7.	medvirkning i planleggingsarbeidet	9
	barneperspektivet	9
	foreldreperspektivet	10
8.	barnehagens innhold	10
	barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	11
	barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	11
	barnehagen skal fremme danning	12
	barnehagen skal fremme læring	12
	Barnehagen skal ha et godt psykososialt barnehagemiljø	13
	barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	14
	barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	14
	barnehagens arbeid med samisk kultur	15
	barnehagens arbeid med mangfold	15
	fagområdene i rammeplanen	16
9.	overganger	16
	ny i barnehagen	16
	overganger innad i barnehagen	17
	overgang barnehage - skole	17
10.	viktige datoer og merkedager	18

Det
handler
om å leke!

GRAVDAL BARNEHAGE

Høgenhallveien 7, 3158 Andebu

Telefon: 93 42 94 97

E-post styrer: elisabeth.trollsas.jellum@sandefjord.kommune.no

www.sandefjord.kommune

Det handler om å leke!

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

Mangfold, tilhørighet og inkludering i barnehagen

I barnehagen har vi barn og familier med ulike erfaringer, verdier, kulturer, livssyn og familiekonstellasjoner. Dette mangfoldet er en naturlig del av samfunnet vi er en del av, og det beriker fellesskapet vårt. Barnehagen skal være et sted der alle barn opplever trygghet, tilhørighet og respekt, uavhengig av hvem de er eller hvor de kommer fra.

Barnehageloven slår fast at barnehagen skal fremme demokrati, likestilling og menneskeverd, og gi barna støtte til å utvikle respekt for seg selv og andre. Rammeplanen utdyper dette ved å beskrive barnehagen som en inkluderende fellesskapsarena der ulikhet er normalt, og der barn skal få erfaring med at det finnes mange måter å være menneske på.

Når vi synliggjør verdier som mangfold og inkludering, blant annet gjennom bruk av regnbueflagget, er det for å tydeliggjøre barnehagens verdigrunnlag: at alle barn og familier skal vite at de hører til her, og blir møtt med åpenhet og respekt.

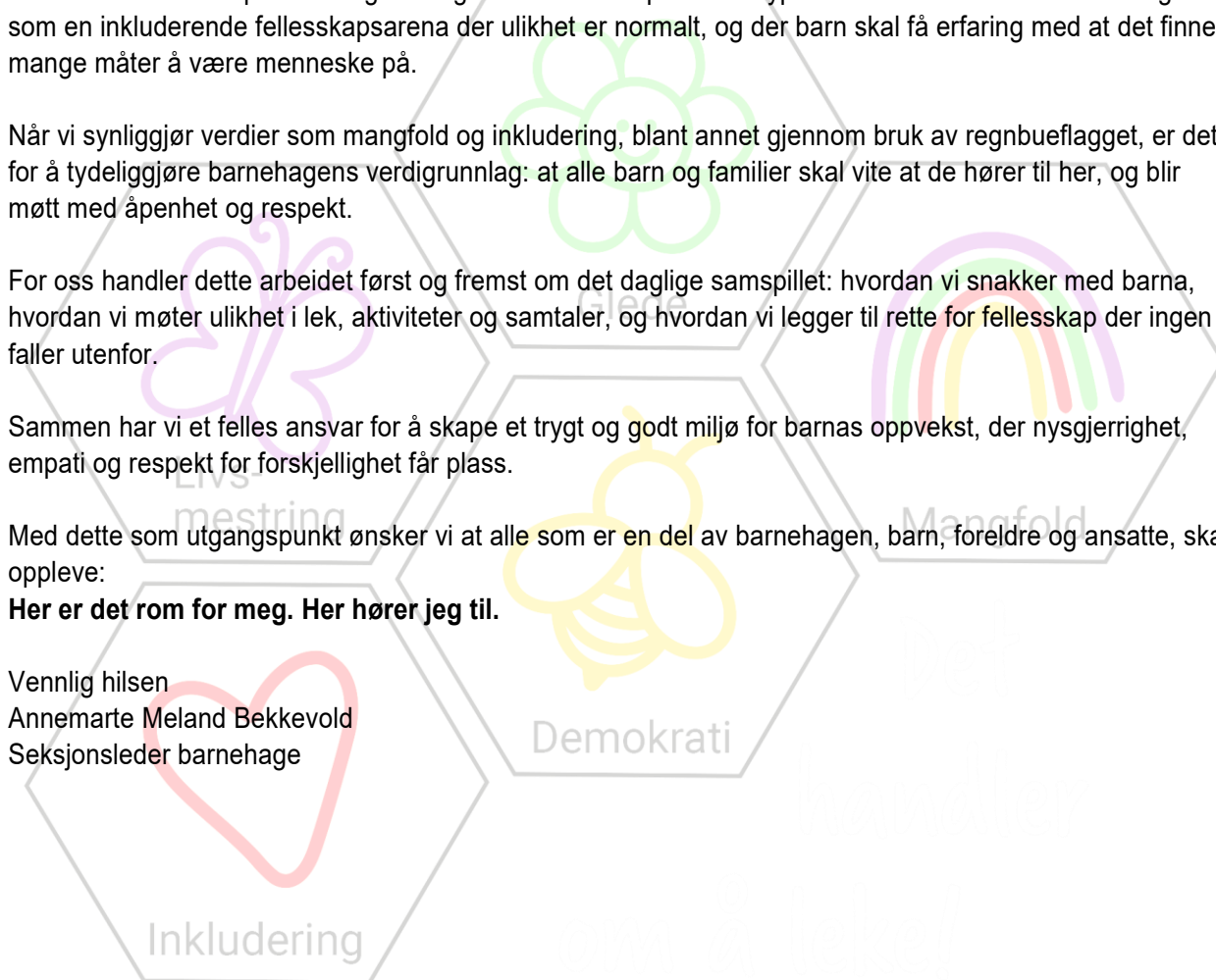
For oss handler dette arbeidet først og fremst om det daglige samspillet: hvordan vi snakker med barna, hvordan vi møter ulikhet i lek, aktiviteter og samtaler, og hvordan vi legger til rette for fellesskap der ingen faller utenfor.

Sammen har vi et felles ansvar for å skape et trygt og godt miljø for barnas oppvekst, der nysgjerrighet, empati og respekt for forskjellighet får plass.

Med dette som utgangspunkt ønsker vi at alle som er en del av barnehagen, barn, foreldre og ansatte, skal oppleve:

Her er det rom for meg. Her hører jeg til.

Vennlig hilsen
Annemarte Meland Bekkevold
Seksjonsleder barnehage

**Det
handler
om å leke!**

1. FAKTA OM BARNEHAGEN

Gravdal barnehage ligger sentralt i Andebu med gangavstand til sentrum.

Barnehagen ligger i naturskjønne omgivelser med flotte uteområder som nærmeste nabo. I skogen ved barnehagen er det en tursti som fører til en opparbeidet uteplass med ildsted og en stor ny flott gapahuk. I skogen rett ved barnehagen er «båten», det er en liten selvbygget skute ved en liten bekk. Et populært sted både for de minste og de litt større barna. På jordet ved siden av barnehagen er det flotte akebakker om vinteren. Ski og turmulighetene er mange. Gravdal barnehage ble bygget i 2007, og består av fire avdelinger. Avdelingene heter Jordkanten, Skrenten, Utsikten og Steinrøysa. Barnehagen har 59 barn og 18 ansatte. Midt i barnehagen er det et fellesrom som kalles «Høgenhall». Rommet egner seg godt til ulike aktiviteter, fellessamlinger og ulike felles arrangementer. Inne i barnehagen er det mange små rom som gjør at barna kan leke og ha ulike aktiviteter i små grupper.

Alle kommunale barnehager har felles visjon: «Det handler om å leke». Verdiene i visjonen som barnehagen skal jobbe med er: Glede, livsmestring, mangfold, demokrati og inkludering.

Gravdal barnehage vil dette barnehageåret jobbe med visjonen og verdiene, gjennom arbeid med tema det fysiske lekemiljø. Dette utdypes lenger ned i årsplanen under barnehagens satsingsområdet.

2. HVORFOR HAR VI EN ÅRSPLAN?

Årsplanen skal vise hvordan den enkelte barnehage skal arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og eiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis. Årsplanen er en forpliktende plan for alt arbeid som skal planlegges, gjennomføres og evalueres for alt arbeid med barn. Dette betyr at alle ansatte medvirker i det arbeidet som gjøres og at arbeidet skal være forankret i lov og rammeplan.

Det er personalets oppgave å sikre at årsplanen holder faglig mål, og foreldrene er sikret medvirkning blant annet gjennom samarbeidsutvalget.

En årsplan skal være selve grunnlaget for alt personalet bygger sitt arbeid på. Dette betyr at alle ansatte uavhengig av stilling og ansvarsområde er forpliktet og dedikert til å ha god og inngående kunnskap om årsplanens innhold, og bruke denne som grunnlag for alle planer gjennom barnehageåret.

Som ansatt skal du:

- Lese årsplanen
- Medvirke til utforming og sørge for at den holder et faglig nivå.
- Bruke den når du planlegger aktiviteter, lek, relasjoner og møter
- Evaluere og vurdere arbeidet du gjør sett opp mot målene som er satt i årsplanen
- Utføre arbeidet på den måten som er beskrevet selv om du ikke skulle være enig i alt

**Det
handler
om å leke!**

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

Årsplaner i Sandefjords kommunale barnehager bygger på:

- Lov om barnehager (2017)
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)
- FN' bærekraftsmål 3 og 4; God helse og livskvalitet og God utdanning
- Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud i Sandefjord kommune
- Standard for tilvenning i Sandefjord kommune
- Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i Sandefjord kommune
- Tenk sammen i Sandefjord kommune
- Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og SFO

Teksten i de blå boksene der ikke annet er referert viser til Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

3. BARNEHAGENES OVERORDNEDE MÅL

Barnehagenes overordnede mål er styrt av nasjonale mål formulert i lov om barnehager og rammeplan for barnehager.

LOV OM BARNEHAGER - §1. FORMÅL (2017):

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

Det
handler
om å leke!

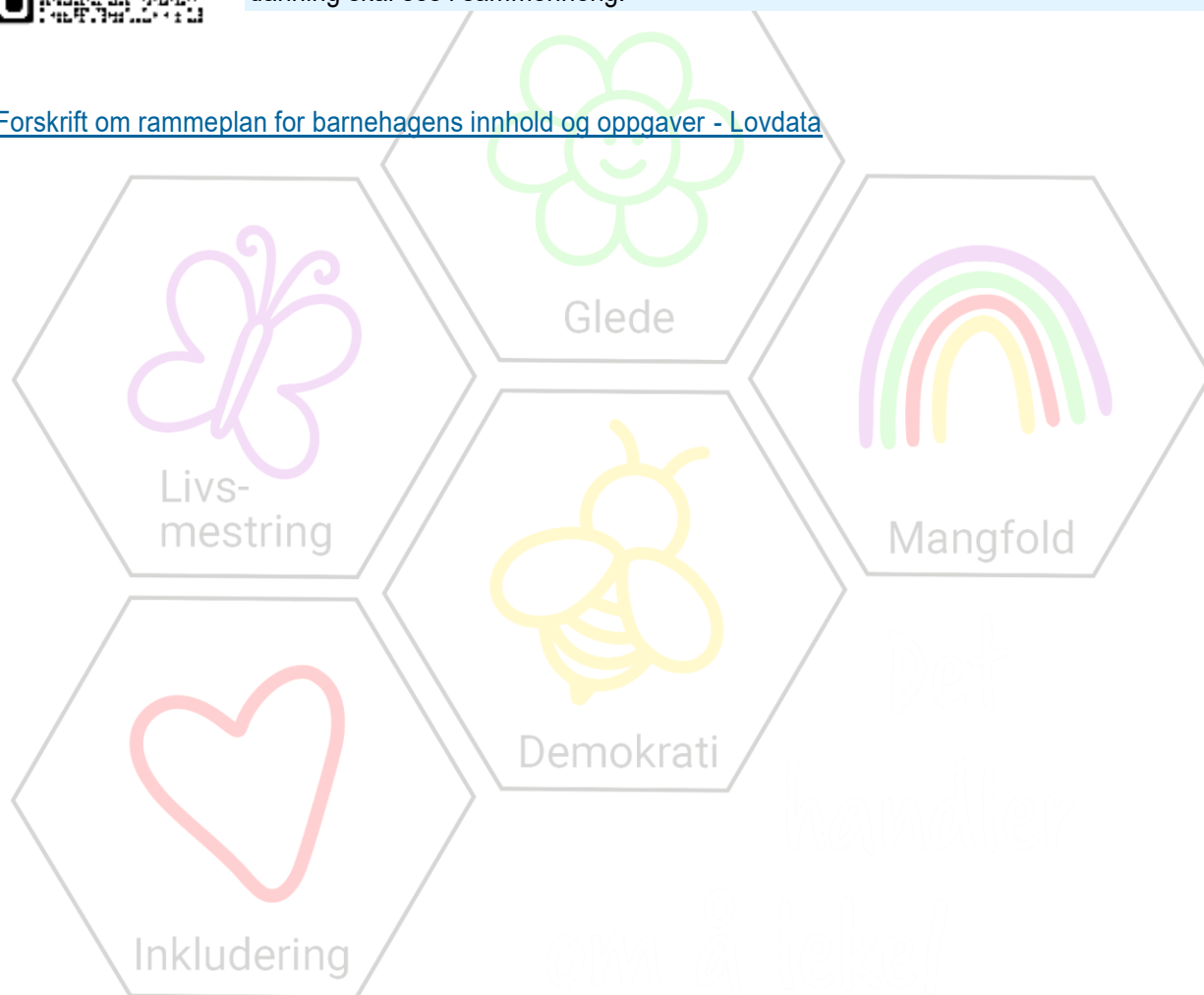
Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER (2017) – KAPITTEL 1 BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

**Det
handler
om å leke!**

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

4. MÅL OG VISJON

MÅL FOR ARBEIDET I KOMMUNALOMRÅDET KUNNSKAP, BARN OG UNGE:

Alle barn og unge skal sikres god oppvekst og gis likeverdige muligheter til å gjennomføre det videregående opplæringsløpet.

Barnehagen er den første arenaen barna møter i det videregående opplæringsløpet og er av stor betydning for barnets oppvekst og muligheter for å gjennomføre videre opplæring. Barnets opplevelse og erfaringer med barnehagen er med på å danne grunnlaget for videre læring og utvikling i oppveksten.

KOMMUNALE BARNEHAGERS VISJON – “DET HANDLER OM Å LEKE”

Leken er en viktig del av barndommen, og er en arena for inkludering og læring. Et godt lekemiljø bidrar til kognitiv, emosjonell, språklig, motorisk og sosial utvikling hos barn. Leken er en av grunnstenene i barnas dannelse! For å sette leken inn i et helhetlig perspektiv er visjonen knyttet opp mot verdiene: *Mangfold, inkludering, glede, demokrati og livsmestring*. Visjonen skal gi retning og positiv energi for fremtidens barnehage. Visjonen samsvarer med barnehageloven og rammeplanen for barnehager, og Sandefjord kommunes og KBU sin målsetting. Barnehagene skal jobbe med innhold og implementering barnehageåret 2025-2026.

TENK SAMMEN SAMHANDLINGSMODELL

Som et ledd i omorganiseringen i 2020 ble «prosjekt samhandling» opprettet med mandat om å skape en modell basert på Bedre Tverrfaglig Samhandling (BTS) og Familiens hus. Denne samhandlingsmodellen fikk senere tittelen Tenk Sammen og utgjør fundamentet til alt tverrsektorielt arbeid i kommunalområdet Kunnskap, barn og unge (KBU). Som BTS-modellen tilsier opererer Tenk Sammen på tre nivåer: individnivå, tjenestenivå og kommunenivå.

Foreløpig har Tenk Sammen fokusert på tjenestene i KBU, men er i ferd med å etablere avtaler med andre viktige aktører i det forebyggende arbeidet også utenfor kommunalområdet. Det betyr ikke nødvendigvis at slike avtaler mangler, men heller at disse foreløpig ikke er satt i system som en del av modellen.

Et av satsingsområdene i Tenk Sammen har vært å utvikle en kompetansestrategi for hele kommunalområdet. Strategien introduserer en form for kompetansebaseline som skal gjelde for alle ansatte i KBU med tilhørende kartleggingsverktøy, kurs og kompetanseportal. Håpet er at strategien vil bidra til flere møteplasser på tvers av tjenesteområdene, bredere systemforståelse, mer målrettet kompetanseutvikling, et sterkere felles verdigrunnlag, bedre samhandling og til syvende og sist, tidligere innsats.

Tre nivåer i Tenk Sammen:

**Det
handler
om å leke!**

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

Individnivået koordinerer tidlig og samordnet innsats rundt enkelte barn, unge, gravide eller familier som trenger hjelp. Dette gjøres hovedsakelig gjennom Tenk Sammen handlingsveileder med tilhørende verktøy i "Sammenfjordkassa".

På **tjenestenivå** har Tenk Sammen delt KBU inn i 6 kretser, opprettet en kontaktpersonordning mellom oppfølgende tjenester i seksjon Oppvekst og Helse og de universelle arenaene, samt etablert regelmessige kretssamlinger der ledere og kontaktpersoner på tvers av hele KBU møtes.

På **kommunenivå** har Tenk Sammen utviklet en felles kompetansestrategi som gjelder for alle ansatte i KBU. På dette nivået har vi også SLT-koordinator, barnekoordinator og koordinerende enhet.

Barnehagens mål for arbeidet i 2026-2027:

Gravdal barnehage vil gjennom kompetansestrategien for alle tjenestene i KBU jobbe ut fra verdigrunnlaget. Vi har spesielt fokus på verdiene som omhandler inkluderende og mangfoldig fellesskap.

Strategiplanen har ulike områder, vi i Gravdal fordyper oss i relasjon, og perspektivtaking og empati. Målet dette barnehageåret er at personalet gjennom arbeidet med lek og det fysiske lekemiljø, skal bevisstgjøres enda mer på det å se seg selv utenfra og andre innenfra.

5. PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

I Gravdal barnehage planlegger, vurderer og dokumenterer vi arbeidet ved å:

Rammeplanen beskriver hvordan planleggingen synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Dette skjer blant annet på de ulike møtearenaene i barnehagen som avdelingsmøter, fagmøter og i individuell plantid. Videre peker rammeplanen på at planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling både individuelt og i grupper. Planleggingen skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon samt systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Når det kommer til vurdering er dette noe som skal skje jevnlig og kontinuerlig. Rammeplanen sier at hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet er en prosess som skal inkludere hele personalet i tillegg til å ta hensyn til barnas erfaringer og synspunkter. Ved å inkludere hele personalet kan man få til felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet og gi personalet et

**Det
handler
om å leke!**

utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Vurderinger skjer kontinuerlig i formelle settinger som avdelingsmøter, fagmøter, ledermøter og samarbeidsmøter, men kan også forekomme i mer uformelle samtaler i løpet av dagen. Vurdering skjer også skriftlig i form av evaluering av for eksempel den pedagogiske planen hvert halvår.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. Ved start av hvert halvår blir det på hver avdeling utarbeidet en pedagogisk plan som skal beskrive hva som er hovedmål og delmål for avdelingene. Dokumentasjonen brukes for å kunne utvikle barnehagen som virksomhet i en retning som samsvarer med rammeplanen og andre styringsdokumenter.

6. PROGRESJON

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg. Lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

I kapittel 8 i rammeplanen kommer det tydelig frem at barnehagen skal legge til rette for at barn opplever progresjon og fremgang i hverdagen.

I Gravdal barnehage legger vi til rette for barns progresjon ved;

- Å gi barna tilpassede aktiviteter og lekemiljøer ut ifra alder og interesser, modning og utviklingsnivå
- Å legge til rette for lek i mindre grupper hvor innholdet, lekemiljøet og barnas interesser står i fokus.
- Å ha fokus på barns medvirkning og oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av.
- Å utvikle halvårslige progresjonsplaner i det pedagogiske arbeidet, som sikrer at barna møter tilstrekkelig utfordringer i hverdagen til å få en følelse av mestring og progresjon.

7. MEDVIRKNING I PLANLEGGINGSARBEIDET

BARNEPERSPEKTIVET

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer,

Det
handler
om å leke!

individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.».

I Gravdal barnehage ivaretar vi barneperspektivet ved å være tett på, være aktive og lydhøre voksne i samspill med barna. Vi anerkjenner hvert enkelt barn som kompetent og unikt, samtidig som vi tar høyde for de individuelle utviklingsnivåene barna har. Vi søker aktivt etter barnas uttrykk for impulser, interesser og behov i deres kroppsspråk, følelser, lek og samtaler. Barns rett til medvirkning handler om hvordan barna oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger. Våre observasjoner og refleksjoner ligger som grunnlag i vårt pedagogiske planleggingsarbeid.

FORELDREPERSPEKTIVET

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling

I Gravdal barnehage ivaretar vi foreldrenes medvirkning og foreldresamarbeid ved blant annet å legge stor vekt på et nært og tillitsfullt samarbeid. Vi jobber for en åpen og respektfull dialog, der begge parter bidrar med kunnskap og innsikt for barnets beste. Vi jobber for å skape en kultur der foreldre føler seg sett, hørt og inkludert. Gjennom samtaler, foreldremøter og daglig dialog får foreldrene anledning til å medvirke og komme med tilbakemeldinger. Dette samarbeidet er en viktig del i vårt planleggingsarbeid for hvert enkelt barn og deres behov.

I Gravdal barnehage ivaretar vi foresattes medvirkning og samarbeid gjennom samarbeidsutvalget (SU). Samarbeidsutvalget består av en representant fra foresatte og en personalrepresentant fra hver avdeling med hver sin vararepresentant. Det avvikles to møte pr. år og innkalles til flere hvis behov. Dette gir foreldrerrepresentantene en god mulighet til å få nærmere innsikt i barnehagens daglige drift og påvirke deretter.

8. BARNEHAGENS INNHOLD

Rammeplanen sier at barnehagenes årsplan blant annet skal vise hvordan barnehagen jobber med omsorg, lek, danning og læring, og i våre barnehager velger vi også å ta med rammeplanens fokus på å fremme vennskap og fellesskap, samt kommunikasjon og språk.

Rammeplanens fagområder med hva barnehagen skal bidra til og hva personalet skal, er underlag for hvordan barnehagene planlegger arbeid med barnehagens innhold

Det
handler
om å leke!

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehage skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandling.

I Gravdal barnehage ivaretar vi barnas behov for omsorg ved å anerkjenne omsorg som mer enn fysiske behov. Vi jobber kontinuerlig med å utvikle et miljø preget av trivsel, glede og mestring for barna. Med en trygg og forutsigbar hverdag med faste rutiner, tydelige voksne og et inkluderende miljø, skaper vi rammer der barna kan føle seg sett, forstått og verdifulle.

Hos oss skapes trygge relasjoner mellom barn og voksne med en tilstedeværende og varm tilnærming. Personalgruppen reflekterer over barns individuelle behov for trygghet, støtte og nærhet for å kunne møte de der de er.

Barnehagen legger til rette for gode og nære relasjoner mellom barna ved å støtte dem i lek og samspill, ved å løfte frem og verdsette barnas egne omsorgshandlinger og oppmuntre nysgjerrighet. Denne tilretteleggingen består av mindre grupper, refleksjoner rundt sammensetting av grupper og bevisste valg med lekemiljøet.

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.

I Gravdal Barnehage ivaretar vi barnas behov for lek ved å la den ha en sentral plass i hverdagen og det pedagogiske arbeidet. Vi ser lekens egenverdi, og skaper tid og rom for frilek og pedagogisk støttet lek. Vi reflekterer over voksenrollens funksjon i samspillet mellom barna og hvorvidt vi skal veilede og på hvilken måte. Vi ønsker å skape rom for humor, glede og spenning hvor barna får utforske, teste ut ideer og mestre gjennom leken. Det gjør vi ved å tilby varierte og tilgjengelige materialer som innbyr til fantasi, kreativitet og nysgjerrighet.

Lek bidrar til barnas intellektuelle, språklige, emosjonelle, motoriske og sosiale utvikling. Barna lærer å dele, vente på tur, utfordre seg i lekeapparater og vise hensyn til hverandre. Leken styrker konsentrasjon, oppmerksomhet, kreativitet og fantasi. En lydhør, tilstedeværende og veiledende voksen med relasjonskompetanse er derfor viktig.

Det
handler
om å leke!

Vi ønsker å skape en lekekultur der vennskap står sterkt. Vi legger derfor til rette for ulike typer lek som gir rom for hvile, boltring og utvikling. Det kan være aktiviteter som er stille, aktive, fysiske, fantasifulle, alene og i grupper – både inne og ute, i all slags vær. Vi ser på uteleken som en flott lekearena med større rom for fysisk utfoldelse. Utelek gir barna verdifulle sanseopplevelser, grovmotoriske utfordringer og en arena for samarbeid. Et varierende fysisk lekemiljø med flere tilbud, gir det flere muligheter for å veilede og støtte barn som strever med å komme inn i lek. Dette barnehageåret fortsetter vi med et ekstra fokus på det fysiske lekemiljø, som et verktøy for et inkluderende barnehagemiljø for alle barn.

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer».

Danning innebærer samspill mellom mennesker og kvaliteten i disse interaksjonene. Vi formes av relasjonene vi har til andre mennesker og miljøet rundt oss. For at barn skal ha mulighet til å utvikle og danne sin identitet, krever det erfaringer og mestring i relasjoner der de står individuelt eller sammen med andre.

I Gravdal barnehage fremmer vi danning ved å arbeide for et inkluderende miljø der både fellesskap og individuelle uttrykk blir verdsatt. Vi styrker barnas tro på egen påvirkningskraft, og bevisstgjør deres rolle i fellesskapet gjennom reflekterende samtaler hvor vi aktivt lytter til deres meninger om rettferdighet, følelser, verdier og valg. Vi bruker hverdagslige situasjoner, konflikter, lek og undring som utgangspunkt for etiske refleksjoner og utvikling av sosial bevissthet.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Det
handler
om å leke!

I Gravdal barnehage fremmer vi læring ved å gi barna mulighet til å lære gjennom lek, bevegelse, samtaler, utforsking og opplevelser. Vi ønsker å skape et læringsfellesskap der barna lærer av hverandre, og opplever at deres bidrag er verdifulle. Det gjør vi ved å støtte barnas undring, stille åpne spørsmål og deler deres nysgjerrighet. Ved å tilby et variert og stimulerende miljø som vekker barnas nysgjerrighet og utforskertrang legger vi til rette for aktiviteter som kan gi mestringsfølelse og læringsglede. Miljøet justeres etter ferdigheter og egenskaper som rører seg hos barna.

Da det skal være gøy og spennende å lære er det særlig viktig å ha barnas impulser og interesser som utgangspunkt i vårt arbeid med å fremme læring. Vi prøver oss frem og justerer ulike utfordringer for å styrke følelsen av å ha lært og mestret.

BARNEHAGEN SKAL HA ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Barnehagens ansvar å legge til rette for og sikre at alle barn i barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø er tydelig uttrykt og presisert i barnehageloven fra 2021. Dette innebærer nulltoleranse for krenkelser og å drive forebyggende arbeid (§41), plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (§42-aktivitetsplikten) samt skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn (§43). (lov om barnehager, 2017)

I Gravdal barnehage ivaretar vi plikten til å ha et godt psykososialt barnehagemiljø ved å jobbe ut fra temaene i standard for likeverdig og tilrettelagt barnehagemiljø og plan for godt psykososialt barnehagemiljø. Gravdal barnehage ivaretar et godt psykososialt barnehagemiljø ved å arbeide aktivt og forebyggende for å skape et inkluderende og trygt miljø for alle. Vi er vare på mobbing, utestengelser og alle former for krenkelser og setter raskt i gang tiltak. Her følger vi aktivitetsplikten (§42 og §43) med konkrete tiltak og tett samarbeid med foresatte ved bruk av rutinen som er utarbeidet. Vi oppmuntrer barna til å si ifra om man kjenner på vonde følelser man får fra andre barn eller voksne. Det kan være tøft å si i fra. Av den grunn jobbes det med å sikre god tilknytning mellom barn og voksne. Barna skal oppleve trygghet, forutsigbarhet og varme relasjoner.

Følelser er et gjennomgående tema knyttet til det psykososiale barnehagemiljøet. Vi snakker med barna om hva følelser er, hvordan vi oppdager dem, hvordan vi på en god måte kan klare å formidle hva vi føler og be om hva vi trenger fra vennen vår. Vi reflekterer om hva som gjør en god venn og hvordan vi selv kan være en god venn med omsorg for andre. Et tema som flettes inn i alle aktiviteter og situasjoner i løpet av en barnehagedag.

Grensesetting er et videre arbeid fra følelser. Dette er noe barna må øve på og etter hvert mestre. Barna må oppdage hva sine og andres grenser er, og lære hvordan å respektere grensene som er satt. Det gjøres gjennom blant annet herjing, lek, konflikt, samspill og reflekterende samtaler.

Personalet har fokus på det psykososiale barnehagemiljøet på ulike møtearenaer. Vi jobber med begrepsdefinering gjennom praksisfortellinger og ærlige refleksjoner rundt egen praksis. Vi tar ansvar for å veilede kollegaer ved situasjoner og behov, og søker støtte hvis vi trenger veiledning. Dokumentasjon og

**Det
handler
om å leke!**

evaluering er en stor del av vårt kvalitetsarbeid. De ulike arenaene for dette arbeidet er personalmøter, avdelingsmøter, ledermøter og planleggingsdager.

BARNEHAGEN SKAL FREMME VENNSKAP OG FELLESSKAP

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og de å ta hensyn til andres behov.

I Gravdal barnehage fremmer vi vennskap og fellesskap ved å jobbe systematisk med inkluderende praksis og gi rom for felles opplevelser. Det pedagogiske arbeidet og organisering tilpasses til enhver tid det barna har behov for og det tilrettelegges ut fra behovene. Ved å reflektere på tvers av alle avdelingene i barnehagen finner vi sammen løsninger på aktiviteter og lekemiljøer som kan inkludere barn i alle aldre med ulike behov og utfordringer. Vi ønsker å oppnå et sosialt fellesskap der barn deltar i lek, samspill, konfliktløsning og vennskapsbygging.

På morgenen er det felles frokost i fellesområdet «Høgenhall». Her kan barna spise sammen med vennene de har på en annen avdeling. Etter frokosten står dørene åpne, og det er frilek på tvers av avdelingene. Barna kan leke på hvilken avdeling de vil, sammen med de vennene de vil. Inne på hver avdeling er tilrettelagt slik at alle barna i barnehagen kan leke der. Vi har kommunikasjonsformer for barn med non-verbal kommunikasjon, voksne med støtteverktøy som «ASK» og trygge, innbydende lekemiljøer.

En fredag i måneden har vi fellessamling i Høgenhall. Dette er et felles samlingspunkt hvor vi kan vise frem hva vi gjør på avdeling og hva som har vært spennende den siste tiden. Vi ruller på hvilken avdeling som holder samlingen og innholdet varierer fra gang til gang. Samlingen avsluttes ved å synge avdelingene ut med samme sang hver gang. I løpet av året har vi flere felles aktiviteter som adventsamling, påskelunsj, vårfest osv.

BARNEHAGEN SKAL FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling».

I Gravdal barnehage fremmer vi kommunikasjon og språk ved å anerkjenne alle barns uttrykksformer. Kommunikasjon er kroppsspråk, tegn, symbolbruk, lyder og mye mer. Vi har språkstimulering som en naturlig del av hele barnehagedagen. Vi har et bevisst fokus på å snakke tydelig, benevne og bruke varierte språkoppgaver. Rim, regler, høytlesning og samtaler skaper rom for god dialog, hvor barna både

**Det
handler
om å leke!**

får uttrykke seg og øve på å lytte til andre. Språk er et verktøy for medvirkning, lek, læring og sosial tilhørighet.

Alle ansatte i barnehagen er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Vi er lydhøre og lyttende ovenfor barna og støtter deres ulike kommunikasjonsformer. Alle ansatte har et «snakkesmykke». Dette er et knippe med bilder av aktiviteter, behov og følelser. Det er et verktøy vi og barna tar i bruk som en kommunikasjonsform. Ved at samtlige har et snakkesmykke på seg, kan alle barn og voksne kommunisere sammen. Barnehagen deler i smågrupper der fokuset er språkutvikling gjennom lek.

BARNEHAGENS ARBEID MED SAMISK KULTUR

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig hvor i landet de bor. Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Det skal legges til rette for at barna også kan få møte samisk språk.

I Gravdal barnehage synliggjør vi samisk språk og kultur ved å markere samefolkets nasjonaldag og bruker anledningen til å formidle samisk kultur og tradisjon. Vi introduserer samiske ord og begreper gjennom aktiviteter og samlingsstunder. Her bruker vi fortellinger, eventyr, sanger og bilder for å skape bevissthet, kjennskap til- og respekt for samisk kultur som en del av Norges mangfold.

BARNEHAGENS ARBEID MED MANGFOLD

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi for fellesskapet.

I Gravdal barnehage synliggjør og verdsetter vi mangfold ved å inkludere barnas kulturelle og språklige bakgrunn i det pedagogiske arbeidet. Arbeid med mangfold, vennskap og fellesskap henger tett sammen. Mangfold sikres gjennom inkluderende praksis og det å gi rom for felles opplevelser. Synliggjøring av mangfold handler om de ansattes holdninger og verdier. Gravdal barnehage skal gjennom ansattes evne til å være bevisst sine egne verdier og holdninger, gi barna opplevelser av at det finnes mange ulike måter å tenke, handle og leve på. Det pedagogiske arbeidet og organisering tilpasses slik at det til enhver tid ivaretar ulikheter slik at alle opplever å være inkludert. Barnehagen tilrettelegger ut fra barnas behov. Ved å reflektere på tvers av alle avdelingene i barnehagen finner vi sammen løsninger på aktiviteter og lekemiljøer som kan inkludere barn i alle aldre med ulike behov og utfordringer.

**Det
handler
om å leke!**

FAGOMRÅDENE I RAMMEPLANEN

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. I samiske barnehager skal arbeidet med fagområdene ta utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap.

I Gravdal barnehage er barns lek en naturlig og meningsfull arena for læring, utvikling og utforskning. Gjennom leken og det fysiske lekemiljøet kan alle barnehagens fagområder integreres på en helhetlig måte. Når barna deltar i rollelek, fortellinger eller bruker symboler og tegn, utvikler de språk, kommunikasjon og tekstforståelse. Kropp, bevegelse, mat og helse styrkes når barn klatrer, løper, bygger og leker med matlaging eller butikklek. I tillegg til at de får delta i alderstilrettelagte matlagingsgrupper.

Kreativitet og uttrykk kommer til syne i kunstneriske aktiviteter som maling, tegning og musikkstunder. Utelek og utforskning av naturen gir innsikt i natur, miljø og teknologi – barn studerer småkryp, bygger demninger eller eksperimenterer med for eksempel vann og lys. Antall, rom og form blir en del av leken når barna sorterer, bygger med klosser eller organiserer lekemiljøet.

Gjennom samspill, rollelek og undring i møte med hverandre, får barna anledning til å reflektere over etikk, religion og filosofi. De utforsker verdier som rettferdighet, vennskap og empati. Når barnehagen tilrettelegger for lek i nærmiljøet, på turer eller i samarbeid med andre barnehager, styrkes barns forståelse av nærmiljø og samfunn. Et variert og rikt lekemiljø som tar utgangspunkt i barns interesser og behov, gir rom for opplevelser innen alle fagområdene – på en måte som oppleves meningsfull og engasjerende for barna selv.

9. OVERGANGER

NY I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære

Det
handler
om å leke!

QR-kode til standard for tilvenning

I Gravdal barnehage legger vi til rette for en trygg tilvenning ved å gjennomføre de felles rutinene i kommunen, for å oppnå god overgang fra hjem til barnehage, slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet.

Barnehagen følger Sandefjord kommunes felles standard for tilvenning. Brosjyre sendes nye foresatte før oppstart.

Gravdal barnehage sine rutiner for tilvenning:

- April/Mai: Sende informasjon foresatte: tilvenningsbrev, invitasjon til foreldremøte med foresatte, samt besøksuke.
- Juni: Besøksdager nye barn gjennomføres 1 uke, der foresatte og barn er til stede i en time hver dag denne uken. Foreldremøte for nye foresatte. Pedagogisk leder som har flest nye barn og enhetsleder deltar på møte.
- August: oppstart og tilvenning med nye barn og foresatte. Oppstartsamtaler foresatte og ansvarlig pedagog.
- September: Evaluering av tilvenning og oppstartsamtale skjemaer på ledermøte.

[standard-for-tilvenning-i-barnehage_hjemmeside.pdf \(sandefjord.kommune.no\)](#)

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Våre tiltak:

Gravdal barnehage sine rutiner overgang innad:

- Mai/juni: Barn som skal bytte avdeling, faste besøksdager til den avdelingen de skal begynne på i august. Samt rullering/hospitering av ansatte som skal bytte avdeling.
- Mai/Juni: Informasjon til foresatte om avdelingsbytte, samtaler med foresatte hvis behov og samtale/forberedelse av barn som skal bytte avdeling.
- Juni: Overgangssamtaler pedagoger.
- September: Evaluering av overgangsperioden og barn som har byttet avdeling.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Det
handler
om å leke!

Rutiner for samarbeid og overganger foreligger i internkontrollsystemet og på kommunens hjemmesider.

I Gravdal barnehage jobber vi med barna som har siste året i barnehagen, hos oss kalt «Utforskerne», ved å ha et godt pedagogisk innhold tilpasset barna gjennom hele det siste året i barnehagen. Vi har fokus på selvstendighet, mestring og opplevelse av å være robust og ha et godt selvbylde. Våren før barna begynner på skolen, har barnehagen et tett samarbeid med skolene barna skal begynne på. Det gjennomføres møter med foreldre, skole og barnehage hvis behov for det. Barnehagen besøker skolen, og lærere fra skolen kommer på besøk til barnehagen. Vi er opptatt av at alle barn skal få en god overgang til skolen, og tilpasser behovet ut fra hva de ulike barna har behov for, med mål om å gi hvert barn en trygg og god overgang fra barnehage til skole/Sfo.

10. VIKTIGE DATOER OG MERKEDAGER

Gravdal barnehage har en egen plan for årets gang med viktige datoer og merkedager, som er gjeldende for hele barnehagen. Oversikt over årets gang og informasjon om hvert arrangement, blir sendt i appen for foresatte IST Dialog.

Livs-
mestring

Mangfold

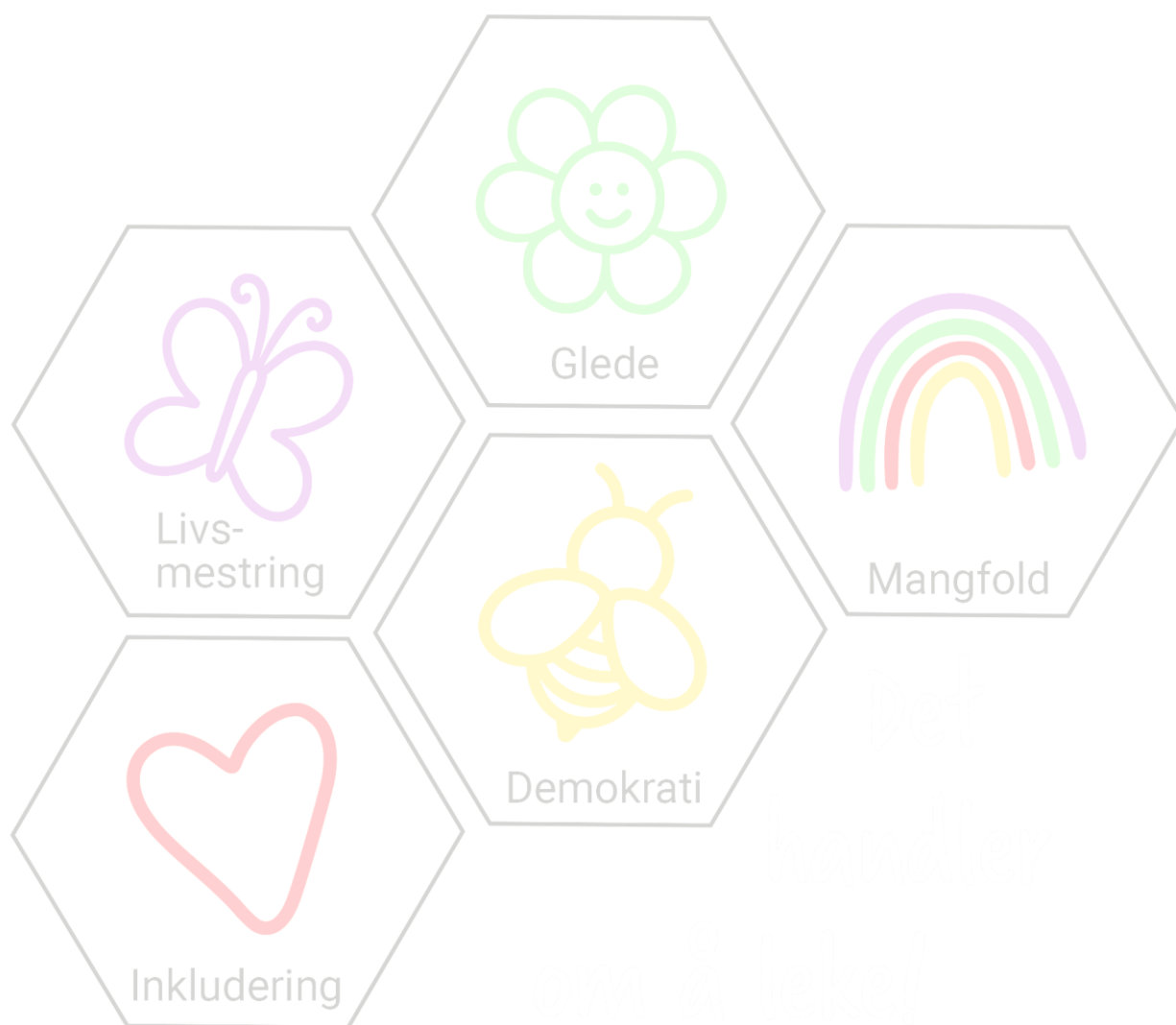
Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Elisabeth Trollsås Jellum

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens Samarbeidsutvalg den – 23.06.26

Inkludering

Det
handler
om å leke!

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

**Det
handler
om å leke!**

Livsmestring - Inkludering - Mangfold - Glede - Demokrati

